

Els pobles tenen el dret inalienable a l'autodeterminació.

written by Redacció Unilateral | 6 de setembre de 2018

La ciutat tirolesa de Alpbach, a Àustria, reuneix anualment el Forum Europeu Alpbach per tractar temes transcendentals pel futur d'aquest continent. Enguany Ana Stanic, fundadora de E&A Law a Londres ha analitzat, amb detall, la situació catalana.

La realitat catalana està en el centre del debat europeu, molts ponents tenen interès en conèixer els detalls de l'evolució política d'aquest històric moviment independentista. Tot plegat, conjuntament amb la preocupació per la degradació democràtica i institucional que regna a Espanya, començant per la seva monarquia i acabant per la judicatura.

Per aquesta prestigiosa advocada des del referèndum d'autodeterminació del passat 1 d'octubre de 2017 principalment, però ja amb anterioritat, els afers catalans es miren amb molta atenció des de la Unió Europea. Si bé no de forma oficial, fòrums com el de Alpbach, amb una notable influència entre els quadres de les institucions comunitàries, tracten sobre el dret a l'autodeterminació dins del dret internacional públic i el propi (europeu). En aquest sentit, s'entén que cal vigilar i seguir amb detall totes aquestes pràctiques polítiques que eviten o obstaculitzen el referèndums i també que persegueixen persones concretes a resultes d'això, tot constituint el cas català un cas ben clar d'aquestes pràctiques, per part del Regne d'Espanya.

En el Fòrum es valora, òbviament, de manera igual, l'ordenament jurídic intern que permet preservar la unitat territorial dels estats, amb la necessària resposta a la

voluntat popular quan reclama poder decidir la seva pertinença política i el seu desenvolupament nacional, en el que constitueix, per definició, el dret d'autodeterminació.

Els estats membres de la Unió Europea estan obligats a respectar uns "valors europeus", tal com estan descrits en l'article 2 del seu tractat constitutiu, "el respecte a la dignitat human, la llibertat, la democràcia, la igualtat, l'Estat de Dret i respecte als drets humans, inclosos els drets de les presones que pertanyen a minories" i també en l'article 10 i 11 sobre llibertat d'expressió i d'associació, respectivament, en els termes del Conveni Europeu de Drets Humans, com a instruments imprescindibles per a que els pobles conformin la seva voluntat col·lectiva.

Aquesta aproximació, acadèmicament rigorosa, defuig, almenys pel cas dels catalans, qualsevol banalització en base a atributs populistes o nacionalistes. Ben al contrari, per a Ana Stanic, la causa catalana respon a una indubtable lluita per fer una aportació genuïna dins el concert de nacions europees i del món. "En el cas de Catalunya, a més també és una lluita per la democràcia i per la justícia social, dins el context d'una realitat europea integrada i decidida".

El principi d'integritat territorial, com argument per contrarestar el dret d'autodeterminació, només és aplicable, d'acord amb les normes internacionals, a les disputes frontereres entre estats plenament constituïts. Ben al contrari, el dret a l'autodeterminació és un dret que cal protegir i ajudar, fet que no succeix a Espanya, com resulta del tot clar.

És un principi fonamental del dret internacional que un estat és una qüestió de fet. No existeix un requisit legal en el dret internacional per a que una entitat que busca la independència hagi d'exposar una legalitat per ser un nou estat. El Tribunal Intenacional de Justícia ja va declarar, en un estadi consultiu, que la declaració unilateral

d'independència de Kosovo no estava prohibida per cap norma de dret internacional, ja que no existeix.

Per tot això, conclou que la independència deixa d'ésser un fet per convertir-se en un dret en que una entitat pot reclamar el dret a l'autodeterminació, ja que com a tal és inalienable i consubstancial amb la naturalesa de tot poble o nació. O dit d'una altra manera, aquest dret no pot ésser eliminat o limitat per d'altres aliens al poble o nació, siguin estats establerts o governs centrals contraris al seu desenvolupament.